U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Ing. Bc. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **D. N.,** zastoupené JUDr. Wieslawem Firlou, advokátem se sídlem U Stromovky 11, Havířov, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2008, č. j. OAM-717/VL-07-L07-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 2. 2010, č. j. 63 Az 73/2008 - 56,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Wieslawa Firly **se určuje** částkou 2880 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Výše uvedeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

[2] Žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě zamítl v záhlaví označeným rozsudkem.

[3] Tento rozsudek žalobkyně (dále též stěžovatelka) napadla včasnou kasační stížností. Uvedla, že kasační stížnost přesahuje její zájmy v otázce povinnosti správního orgánu provést úkony směřující ke zjištění schopnosti a ochoty kazašských státních orgánů zajistit ochranu před pronásledováním ze strany soukromých osob jako možných původců pronásledování či hrozby vážné újmy, a dále v otázce povinnosti správního orgánu vypořádat se v odůvodnění s existencí tvrzených psychických obav z pronásledování v souvislosti s konkrétní situací a postavením žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

[4] Pokud jde o konkrétní stížní body, žalobkyně namítla, že krajský soud řádně nezkoumal, zda je Kazašská republika státem, který splňuje definici bezpečné země původu. Soud se též nevypořádal s definicí pronásledování dle § 2 odst. 8 zákona o azylu. Žalobkyně byla v zemi pronásledována policií a státními orgány a byl na ni vyvíjen psychický i fyzický nátlak. Žalovaný pak při rozhodování účelově nepřihlédl k informaci Zastupitelského úřadu České republiky v Almaty, podle níž je plnění zákona o svobodě vyznání od ledna 2006 tvrdě prosazováno zejména Výborem národní bezpečnosti, jehož úředníci jsou oprávněni vykonávat bez ohlášení domovní prohlídky v místech, kde se konají obřady neregistrovaných stoupenců jakéhokoliv náboženského hnutí. Takové praktiky jsou v rozporu s mezinárodně zaručeným právem na ochranu soukromí a obydlí. Současně žalovaný nepoužil ani zprávy z jiných zdrojů, především informace norské zpravodajské agentury Forum 18, které využívá v jiných řízeních týkajících se občanů Kazachstánu. Tyto zprávy jasně deklarují, že přijetím nových zákonů o extremizmu a národní bezpečnosti došlo ke značnému zhoršení situace v oblasti náboženské svobody a povinná registrace činí ze zakotvení svobody vyznání v ústavě jen prázdnou literu.

[5] Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[7] K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[8] Námitky týkající se porušení povinnosti spolehlivého zjištění skutkového stavu žalovaným a nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu, byly již předmětem množství rozhodnutí zdejšího soudu, lze odkázat například na rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publ. pod č. 181/2004 Sb. NSS, rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, rozsudek ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47, nebo rozsudek ze dne 28. 4. 2004, č. j. 1 Azs 22/2004 - 42. V souzené věci přitom kasační soud shledal, že skutkový stav byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující.

[9] Otázkami obsahu odůvodnění rozhodnutí správního orgánu (včetně povinnosti řádně se vypořádat se všemi skutkovými okolnostmi a s argumenty účastníka řízení) a s tím související nepřezkoumatelností rozhodnutí se Nejvyšší správní soud také již zabýval, např. v usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS, rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, rozsudku ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, publ. pod č. 1389/2007 Sb. NSS, rozsudku ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007 - 84, či rozsudku ze dne 13. 7. 2005, č. j. 6 A 113/2002 - 51.

[10] V souzené věci žalovaný stanovil skutkový stav tak, že důvodem podání žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany byla skutečnost, že se stala terčem posměchu a urážek ze strany sousedů a spolužáků ve škole kvůli způsobu svého odívání na základě islámské věrouky; kvůli odívání pak byla i hůře hodnocena ve škole. Uzavřel tedy, že žalobkyně neuvedla žádné okolnosti, které by svědčily jak jejímu pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu v zemi původu.

[11] Obdobnými případy žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří jsou kazašské národnosti a vyznávají tzv. čistý islám, se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře zabýval. Odkázat lze např. na rozsudek ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, či na rozsudek ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, v nichž dospěl k závěru, že příslušníci tzv. čistého islámu nejsou v zemi jejich původu pronásledováni, diskriminováni ani nepřiměřeně trestáni. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu považoval zdejší soud za zcela legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob. Nejedná se tedy o výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. o pronásledování z náboženských důvodů. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů. Nutno ovšem podotknout, že v některých případech Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnosti podané kazašskými vyznavači čistého islámu důvodnými. Stalo se tak např. v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, v němž uvedl, že ze skutečnosti, že *„většině členů azylově relevantní skupiny (v projednávané kauze příznivců tzv. čistého islámu) pronásledování nehrozí*“, nelze automaticky dovozovat, že pronásledování nehrozí *„ani žadateli o mezinárodní ochranu, který v této skupině zastává význačné postavení (v projednávané věci funkci imáma) (...) pokud je žadatel o mezinárodní ochranu ‚vyčleněn' (singled-out) z potenciálně azylově relevantní skupiny, tj. zastává v hierarchii této skupiny významné postavení, žalovaný je povinen k této skutečnosti přihlédnout a zaměřit se na to, zda-li u takového žadatele neexistuje zvýšená pravděpodobnost pronásledování (oproti řadovým členům) právě z důvodu jeho ‚vyčlenění'.*“ V nyní posuzované věci však žalobkyně významné postavení v rámci jejich náboženské skupiny nezastává.

[12] K případům, v nichž azylové důvody spočívaly v „pronásledování“ ze strany soukromých osob lze namátkou uvést například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, rozsudek ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 92/2004 - 50, rozsudek ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 81/2006 - 85, či rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 5.

[13] V této souvislosti byla předmětem množství rozhodnutí zdejšího soudu (lze uvést například rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, či rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51) též otázka možnosti občanů domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů země původu a schopnosti těchto orgánů jim takovou ochranu poskytnout.

[14] Otázkou intenzity potíží se soukromými osobami ve vztahu k přičitatelnosti jednání těchto soukromých osob státním orgánům se pak kasační soud již dostatečně zabýval např. v rozsudku ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publ. pod

č. 1066/2007 Sb. NSS, rozsudku ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, či v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41.

[15] Pokud jde o námitku, podle níž žalovaný při svém rozhodování opominul informaci Zastupitelského úřadu České republiky v Almaty a zprávy norské zpravodajské agentury Forum 18, zdejší soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, a na své usnesení ze dne 21. 5. 2009, č. j. 5 Azs 5/2009 - 102. V nich uvedl, že ani rozhodné prosazování zákona o povinné registraci náboženských organizací ze strany Výboru pro národní bezpečnost, o němž se zmiňují tyto zprávy, samo o sobě nepředstavuje pronásledování, pokud se tak děje zákonnými prostředky. V samotném nepoužití těchto zpráv nelze v daném případě spatřovat pochybení žalovaného, jež by mohlo mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí o věci samé.

[16] Co se týče námitky, že úředníci Výboru pro národní bezpečnost mohou na základě zákona o povinné registraci náboženských organizací provádět bez ohlášení domovní prohlídku v místech, kde se konají obřady neregistrovaných stoupenců jakéhokoliv náboženského hnutí, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ne každé jednání, které by bylo případně ze strany Evropského soudu pro lidská práva shledáno jako porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dosahuje intenzity pronásledování. Definice pronásledování je zakotvena v § 2 odst. 8 zákona o azylu a v čl. 9 směrnice Rady 2004/83/ES (dále jen „kvalifikační směrnice“). Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70: „*z obou definic jednoznačně vyplývá, že provádění zákonných domovních prohlídek (byť bez ohlášení), nemůže samo o sobě dosáhnout intenzity pronásledování.*“

[17] Jestliže žalobkyně namítla, že se krajský soud nevypořádal s definicí pronásledování uvedenou v § 2 odst. 8 zákona o azylu, pak není zřejmé, z čeho tento závěr dovozuje. Krajský soud se v odůvodnění svého rozsudku definicí pronásledování naopak zabýval a je tak v tomto ohledu přezkoumatelný.

[18] Žalobkyně rovněž uvedla, že krajský soud neposoudil, zda-li je Kazachstán bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Tuto námitku však neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla, pročež je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. Nad rámec lze uvést, že institut bezpečné země původu stanoví presumpci nedůvodností žádostí osob přicházejících z takové země [srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu [minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu. V daném případě však žalovaný neoznačil Kazachstán za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, což bylo ku prospěchu žalobkyně. Ke stejnému závěru viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70.

[19] Lze dodat, že kasační soud neshledal ani žádné pochybení krajského soudu tak výrazné intenzity, o němž by bylo možno se důvodně domnívat, že zapříčinilo odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by způsobilo přijatelnost kasační stížnosti.

[20] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[22] Žalobkyni byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.).

[23] Výše odměny byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, na základě skutečností zřejmých ze soudního spisu, a to za jeden úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení (přičemž za součást tohoto úkonu právní služby se považuje i nahlížení do spisu a studium spisu, které ustanovený advokát provádí na počátku zastupování v řízení o kasační stížnosti; k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 40), a náhrady hotových výdajů, tedy ve výši 1 x 2100 Kč a 1 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 2400 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 480 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2880 Kč.

[24] Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2010

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu